

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26749,Konferencja-naukowa-NIEZŁOMNI-Lech-Neyman-i-Stanisław-Kasznica-19081948-Historia.html>
28.02.2026, 19:41

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „NIEZŁOMNI – Lech Neyman i Stanisław Kasznica (1908–1948). Historia ostatnich przywódców NSZ” – Poznań, 5 grudnia 2008 r.

05.12.2008

W dniu 5 grudnia 2008 r. Oddział IPN w Poznaniu zorganizował w ramach ogólnopolskiego projektu badawczego IPN „Działania aparatu bezpieczeństwa wobec polskich ruchów i środowisk politycznych” konferencję naukową „NIEZŁOMNI – Lech Neyman i Stanisław Kasznica (1908–1948). Historia ostatnich przywódców NSZ”. Sesja podzielona została na trzy części merytoryczne:

1. Stanisław Kasznica i Lech Neyman – w Służbie Polski Walczącej
2. Organizacje i struktury Obozu Narodowego
3. Losy „Niezlomnych”

W części pierwszej pracownicy IPN OBEP Poznań Rafał Sierchuła i Marta Szczesiak przedstawili prezentację multimedialną „S. Kasznica i L. Neyman – obrazy pamięci”. Przedstawiono w niej nieznane dokumenty i fotografie obrazujące działalność obu dowódców NSZ.

Drugą część konferencji otworzył wykład Bartłomieja Wróblewskiego, pracownika Instytutu Zachodniego z Poznania, pt. „Działalność i oblicze ideowe ruchu korporacyjnego w II Rzeczypospolitej”, w której przedstawiona została działalność ruchu korporacyjnego i losy jego członków. Następnie Wojciech Chałupka z IPN OBL Poznań przedstawił rys historyczny związanej z NSZ struktury pn. Służba Cywilna Narodu. W dalszej części konferencji badacz poznański dr Mirosław Orłowski przybliżył uczestnikom zagadnienie dotyczące konspiracyjnych wydawnictw Narodowych Sił Zbrojnych 1942–1945. Podczas wykładu uczestnicy konferencji mogli obejrzeć czasopisma, broszury i ulotki ze zbiorów badacza. W ostatnim referacie tej części dr Dariusz Węgrzyn (IPN OBEP Katowice) przedstawił pionierski referat dotyczący działalności służb wywiadowczych NSZ w strukturach aparatu represji w latach 1945–1947 na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim.

Trzecią część konferencji rozpoczął dr Ksawery Jasiak (IPN OBEP Delegatura Opole). Przedstawił on Losy żołnierzy AK-NSZ-KWP z pow. radomszczańskiego na przykładzie plut. Zbigniewa Wojciechowskiego „Zbycha”. Historię cichociemnego ppłk. Jana Kamińskiego i jego rolę w tworzeniu struktur antykomunistycznych w Wielkopolsce przedstawił Rafał Sierchuła. Następnie Aleksandra Pietrowicz z IPN OBEP Poznań omówiła dramatyczne losy Kiryła Sosnowskiego, jednego ze współtwórców Głównej Delegatury Rządu dla ziem wcielonych do Rzeszy, przywódcy konspiracyjnej organizacji „Ojczyzna”, represjonowanego przez władze komunistyczne w latach 1949–1953. W ostatnim referacie konferencji Marta Szczesiak przedstawiła powojenne losy rodu Kaszniców.

Na zakończenie konferencji wyświetlony został film Dionizego Garbacza „Wołyniak. Legenda prawdziwa”. Na konferencję przybyli: siostra Stanisława Kasznicy Eleonora, krewni Lecha Neymana, rodzina Zbigniewa Wojciechowskiego, rodzina Kiryła Sosnowskiego, byli członkowie Okręgu Poznań NSZ, członkowie Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych Okręg Wielkopolska, kombatanzi z Światowego Związku Żołnierzy AK Okręg Wielkopolska. W konferencji uczestniczyło ok. 60 osób.

PROGRAM KONFERENCJI

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu ul. Rolna 45 a
sala im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”

Część I. Stanisław Kasznica i Lech Neyman – w służbie Polski Walczącej

- Rafał Sierchuła, Marta Szczesiak (IPN OBEP Poznań)
S. Kasznica i L. Neyman – obrazy pamięci. Prezentacja multimedialna

Część II. Organizacje i struktury Obozu Narodowego

- Wojciech Jerzy. Muszyński, (IPN OBEP Warszawa)
Działalność i oblicze ideowe ruchu korporacyjnego w II Rzeczypospolitej
- Wojciech Chałupka, (IPN OBL Poznań)
Służba Cywilna Narodu – rys historyczny
- dr Mirosław Orłowski, (Poznań)
Konspiracyjne wydawnictwa Narodowych Sił Zbrojnych 1942–1945. Czasopisma. Broszury. Ulotki
- dr Dariusz Węgrzyn, (IPN OBEP Katowice)
W obcych mundurach. Wywiad NSZ w strukturach aparatu represji w latach 1945–1947 na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim

Część III. Losy „Niezlomnych”

- Ksawery Jasiak, (IPN OBEP Delegatura Opole)
Losy żołnierzy AK-NSZ-KWP z pow. radomszczańskiego na przykładzie plut. Zbigniewa Wojciechowskiego „Zbycha”
- Rafał Sierchuła, (IPN OBEP Poznań)
Jan Kamieński „Cozas”, „Litwin”, „Konar” – historia cichociemnego
- Aleksandra Pietrowicz, (IPN OBEP Poznań)
Kirył Sosnowski – zarys biografii
- Marta Szczesiak, IPN OBEP Poznań
Powojenne losy rodu Kaszniców
- „Wołyniak. Legenda prawdziwa” – film Dionizego Garbacza
- Dyskusja, podsumowanie i zakończenie obrad (ok. 16.00)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

